

Handläggare
Christer Blomkvist
Telefon: 08-508 336 89

Till
Utbildningsnämnden
2016-10-20

Konsekvenser av ändring om tilläggsbelopp i skollagen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden upphäver med anledning av en skollagsändring sitt beslut från 2013 om att avgränsa rätten för tilläggsbelopp till tre målgrupper.
2. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att besluta om tilläggsbelopp för grundskola, förskoleklass, fritidshem och gymnasieskola med direkt utgångspunkt i skollagen, skolförordningen och gymnasieförordningen samt i förarbetena till lagstiftningen.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Karin Hedman
Avdelningschef

Sammanfattning

Som en konsekvens av att lagstiftningen om tilläggsbelopp har ändrats från den 1 juli 2016 bör utbildningsnämnden fatta ett nytt beslut som ersätter nämndens tidigare beslut från 2013.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att upphäva de definitioner av målgrupper för tilläggsbelopp som nämnden beslutade om 2013.

Bakgrund

Med tilläggsbelopp avses i skollagen ersättning utöver grundbelopp för barn och elever i fristående skolor, förskolor och fritidshem. Tilläggsbelopp kan lämnas för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd.

Tilläggsbelopp för förskola, grundsärskola och gymnasiesärskola omfattas inte av detta tjänsteutlåtande.

När det gäller grundskola, förskoleklass och fritidshem har nämnden beslutat att tillämpa lagstiftningen för tilläggsbelopp även för stadens kommunala skolor. Därför omfattar detta tjänsteutlåtande utöver fristående skolor även stadens kommunala skolor när det gäller dessa skolformer.

När det gäller gymnasieskola har nämnden beslutat att utöver de fristående skolorna även, i enlighet med en rekommendation från Kommunförbundet Stockholms Län (KSL), låta bestämmelserna om tilläggsbelopp omfatta övriga länskommuners kommunala skolor. Däremot tillämpas inte bestämmelserna på stadens egna kommunala skolor. Därför omfattar detta tjänsteutlåtande utöver fristående gymnasieskolor även övriga kommunala gymnasieskolor i Stockholms län, däremot inte stadens kommunala gymnasieskolor.

Bestämmelserna om tilläggsbelopp i skollagen, skolförordningen och gymnasieförordningen har ändrats från den 1 juli 2016. I propositionen (prop. 2015/16:134) som utgör grund för förändringarna uttrycks dessutom ställningstaganden som delvis avviker från eller förtydligar tidigare förarbeten. Vissa av de formuleringar som finns i nämndens beslut från 2013 stämmer enligt förvaltningens bedömning inte överens med den ändrade lagstiftningen. Det finns därför ett behov av att nämnden fattar ett nytt beslut om tilläggsbelopp för grundskola, förskoleklass, fritidshem och gymnasieskola.

Ärendet/Förvaltningens synpunkter

I skollagens nya formulering framgår att tilläggsbelopp ska lämnas för elever som har omfattande behov av särskilt stöd och att tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov. Formuleringen att tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov är ny.

Ett viktigt tydliggörande som inte är inskrivet i lagtexten, men däremot i propositionen som är grunden för lagändringen, är att ett tilläggsbelopp också kan lämnas för sådana extraordinära stödåtgärder som ett barn eller en elev har behov av i undervisningen.

I skolförordningen och gymnasieförordningen har regeringen med utgångspunkt i detta kompletterat den tidigare skrivningen om vad som avses med tilläggsbelopp. Det nya är att bland de extraordinära

stödinsatser som kan ge rätt till tilläggsbelopp är sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter. Liksom tidigare anges också att assistenthjälp och lokalanpassning kan ge rätt till tilläggsbelopp.

Det extraordinära stödet bör enligt propositionen, för att tilläggsbelopp ska beviljas, väsentligt avvika från vad som har samband med de resurser som normalt kan hänföras till det generella särskilda stöd som skolan är skyldig att tillhandahålla inom ramen för grundbeloppet. Som exempel på sådana stödåtgärder, som har koppling till skolans ordinarie verksamhet och därför normalt bör täckas av grundbeloppet, anges i förarbetena särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning.

Ovan beskrivna förändringar och förtydliganden bedöms av förvaltningen inte förändra, möjligen med undantag för enstaka bedömningar, den praxis som förvaltningen har utvecklat i sina bedömningar av ansökningar om tilläggsbelopp för grundskola, förskoleklass, fritidshem och gymnasieskola.

I nämndens beslut om tilläggsbelopp för grundskola, förskoleklass och fritidshem från april 2013, liksom i motsvarande beslut om gymnasieskolan från juni samma år finns dock formuleringar som inte är helt i samklang med ovan beskrivna förändringar.

Det är tveksamt om den beskrivning av vilka typer av elever som kan ge skolor rätt till tilläggsbelopp, angiven som tre målgrupper, kan anses vara i linje med förändringen i skollagen som anger att tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån varje elevs behov. Enligt förvaltningens bedömning är det också så att elever med stora inlärningssvårigheter, som i såväl skolförordningen som gymnasieförordningen anges kunna ge rätt till tilläggsbelopp, inte ingår i någon av de tre målgrupperna som enligt utbildningsnämnden 2013 var avgränsande för rätt till tilläggsbelopp. Därför bör nämnden ta ett nytt beslut som visar att staden fattar beslut om tilläggsbelopp endast med utgångspunkt i lagstiftningen och dess förarbeten.

I underlaget till beslutet 2013 om tilläggsbelopp i grundskola, förskoleklass och fritidshem nämndes också en prejudicerande dom i högsta förvaltningsdomstolen som angav att tilläggsbelopp inte behöver ges för stödinsatser som avser undervisning. Med ändringen i skollagen och förordningarna undanröjs prejudikatet i denna dom.

Det är därför även lämpligt att nämnden fattar ett nytt beslut om tilläggsbelopp för grundskola, förskoleklass, fritidshem och gymnasieskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning i samråd med avdelningen för ekonomi och styrning samt med grundskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden upphäver med anledning av en skollagsändring sitt beslut från 2013 om att avgränsa rätten för tilläggsbelopp till tre målgrupper. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att besluta om tilläggsbelopp för grundskola, förskoleklass, fritidshem och gymnasieskola med direkt utgångspunkt i skollagen, skolförordningen och gymnasieförordningen samt i förarbetena till lagstiftningen.

Bilagor

1. Regeringens proposition 2015/16: 134 Tilläggsbelopp för särskilt stöd till barn och elever.